

Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddetin Yok Edilmesine Doğru

Bahai Uluslararası Toplumu'nun Kadının Statüsü Komisyonu'nun 57. Oturumuna Katkısı
15 Kasım 2012
New York

Kadın ve kız çocuklarına yönelik salgın haldeki şiddet ve ayrımcılık bir kez daha küresel gündeme gelmiştir. Hükümetlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve bireylerin yerel, ulusal ve uluslararası düzeydeki gayretleri, kadınların ve kız çocuklarının haklarının korunması için yasal ve kurumsal çerçevelerin geliştirilmesi sonucunu doğurmuş; dikkatleri de, kadına yönelik şiddete sıklıkla göz yumulan ve hatta görmezden gelen umursamazlık kültürüne çekmiştir.

Dünyanın her köşesinde kadınlar ve kızlar kendilerine yönelik şiddete imkan veren ve sürdüren bir kültürün ağına düşmüş durumdadırlar. Bu durum yalnızca kadınları ve kız çocuklarını etkilemez; bu, sonuç itibarı ile toplumun bütününe yönelik bir saldırdır. Kurbanlarını, bu suçu işleyenleri, aileleri ve toplumun tamamını küçük düşürür. Bu nedenle şiddetin yok edilmesi için sadece yasalarda ve politikalarda değişiklikler yapılması yeterli değildir; kültürde, yaklaşımlarda ve inanışlarda daha köklü değişimler olması gerekir. Bu tür değişiklikler, kadın erkek eşitliğinin yalnızca ulaşılabileceği bir hedef değil, fakat insan doğası ile ilgili kabul edilmesi ve benimsenmesi gereken bir gerçek olduğu inancı üzerine inşa edilmelidir. Ruhun cinsiyeti yoktur. Bizi insan yapan asıl şey ne *erkek* ne de *kadındır*. Bu anlayışa göre eşitlik, bir araçlar listesi ya da sosyal kurallar paketinin ötesine geçer ve her bireyin doğasında var olan asaleti yansıtır.

Daha geniş bağlamda bakılınca, kadın ve kız çocuklarına yönelik şiddet ve ayrımcılık, çatışmacılık, adaletsizlik ve güvensizlik ile nitelenmiş bir toplumsal düzenin belirtilerinden birisidir. Bu toplumsal düzenin belli çıkarıcı gündemlerle kısıtlanan yapıları ve süreçleri, genelin çıkarına hizmet etmekteki yetersizliklerini kanıtlamışlardır. Kadın ve kız çocuklarına yönelik şiddeti ortadan kaldırma arayışımız sürerken, daha kapsamlı ve uzun vadeli şu hedefi gözden kaçırmamalıyız: Kadının ve erkeğin daha adil ve eşitlikçi bir toplumsal düzenin kurulmasında omuz omuza çalışabilecekleri koşulları yaratmak.

Aşağıdaki tavsiyeleri değerlendirilmek üzere Komisyon'un dikkatine sunuyoruz:

Güç ve yetki kavramlarına dair süregiden anlayış yeniden tanımlanmalıdır. 2006 tarihli 'Kadına yönelik şiddetin tüm şekilleri üzerine kapsamlı çalışma' şöyle belirtmiştir: "yapısal güç dengesizliği ve kadın erkek eşitsizliği, kadına yönelik şiddetin hem var olma ortamıdır hem de nedenidir" (A/61/122/Add.1). Ancak iyileştirilmiş bir güç dengesi yine de yeterli olmayacaktır. Güç anlayışının bizzat kendisi ciddi bir şekilde sorgulanmalı ve tanımı temelden değiştirilmelidir. Güç ile ilgili genel anlayış, etkili bir şekilde rekabet edebilme, hükmetme ve başkalarına karşı üstünlük sağlama becerilerine odaklanma eğilimindedir. Çatışmayı kaçınılmaz kılan bu tür bir güç vurgusu, toplumun tüm üyelerinin gelişimini hızlandıracak kurumları ve süreçleri ortaya çıkarması için toplumun ihtiyaç duyduğu araçları sağlamaz. "Üzerindeki güç" şeklindeki yaygın güç anlayışı, yerini, bireysel ya da toplumsal bir kapasite bağlamında "yapma gücü" anlayışına bırakmak zorundadır. İnsanlığın kullanabileceği güç kaynaklarına dair daha geniş kapsamlı bir anlayışa ihtiyacımız vardır; örneğin dayanışma ve ortak kaygıların oluşturduğu bağlardan gelen güç, düşünce ve eylem birliğinden, adalet, dürüstlük ve doğruluk gibi vasıfların teşvik edilmesinden doğan güç gibi.

Komisyon defalarca ifade etmiştir ki, kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesi, haklarını korumanın ve şiddet sarmalını kırmanın anahtarıdır. Güçlendirme, bir kabul etme, kapasite oluşturma ve harekete geçme sürecidir. Bireyler öz değerlerinin, tüm insanların tamamıyla eşit olduklarının ve hem kendi koşullarını hem

de toplumun koşullarını iyileştirme kapasitelerinin farkına vardıkça güçlenirler. Kolektif düzeyde, güçlenme, hükmedici ilişkilerin eşitlik ve karşılıklılık ilişkilerine dönüşümünü kapsar.

Erkeğin şiddet ve istismar konusundaki rolünün, sorunun önlenmesi için bir anahtar niteliğinde olduğu görülmüştür. Yetişkin erkeklerin ve daha genç olanların şiddet ve istismarı yüksek sesle eleştirmeleri ve suç işleyenleri korumamaları için teşvik edilmeleri şarttır. Erkeklerin, kadın erkek eşitliği prensibini ve bu prensibin hem özel hem de kamusal yaşamdaki ifadesini tam olarak anlamak için bilinçli bir şekilde gayret göstermeleri gerekir. Erkekler evlerinde, sağlıklı ilişkilere dair ve ailenin kadın ve erkek üyelerine karşı saygı göstermeye dair model olma rollerinin önemini anlamalıdır. Kız ve erkek çocuklar, gücün doğasına ve bunun nasıl ifade edileceğine dair ilk dersi genellikle evde alırlar. Gücün çarpık bir şekilde dışa vurulması, çocuklarda çalışma ortamlarına, topluma ve sosyal yaşama taşıdıkları tavırlar ve alışkanlıklar yerleşmesinin önünü açar.

Uluslararası toplum ve Devlet tepkisel yaklaşımlar (olay olduktan sonra) yerine şiddetin önlenmesine odaklanan yaklaşımlara yönelmelidir. Şiddeti önlemenin ilk adımı, belirtilerinden çok onun altında yatan sebepleri tanımlayıp bunların üzerine eğilmek olmalıdır. Şiddeti önlemeyi amaçlayan gayretler cinsel kimlik ve güç ile ilgili yaygın anlayışları, kadınları ve kız çocuklarını şiddete maruz kalma riskiyle baş başa bırakan ayrımcılık ve dezavantajların neler olduğunu hesaba katmalıdır. Hükümetlerin başlattıkları çeşitli koruma programları, bütünsel bir toplumsal dönüşümün eksikliği nedeniyle sekteye uğramıştır. Bu tür bir dönüşüm, tutumlar, kültür ve toplum yaşamı seviyesinde ve bunların yanı sıra şiddeti ve istismarı koruyup normalleştiren yapılar da değişiklikleri içerir. Bugüne dek şiddet karşıtı eylemlerin çoğunluğu sivil toplum kuruluşları tarafından ve kısıtlı kaynaklarla yürütülmüştür. Hükümetlerden beklenen, bu dönüşümün gerektirdiği ve sivil toplumun çalışmalarına destek olacak politika ve programları hayata geçirme sorumluluğunu daha fazla üstlenmeleridir. Ayrıca dengelerin hassas olduğu ya da savaş halinde veya savaş ertesinde evrede olan ülkelerde yaşayan kız çocuklarına ve kadınlara yönelik şiddeti önleyecek stratejileri belirleyecek daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır.

Toplumsal dönüşüme yönelik yaklaşımlardan biri, çocuklara ve gençlerde değerlilik duygusunu yerleştiren ve hem kendi aile bireylerinin hem de toplum genelinin esenliğine dair bir sorumluluk duygusu geliştiren eğitimidir. Dünya çapındaki Bahai toplumunun toplumsal dönüşüme katkı deneyimlerine dayanarak, eğitim faaliyetleriyle ilgili bu tür dönüşümü destekleyen bazı öğeleri paylaşıyoruz: Mutluluk ve saygınlığın dürüst olmakta yattığı anlayışı; ahlaki cesaretle davranma yeteneği; çatışmacı olmayan karar alma sürecine katılma yeteneği; kişinin, ihtiyaçlarını saygınlık içinde karşılayabileceği en üst düzeyde bir üretkenlik; toplumsal koşulları analiz edebilme ve bunları şekillendiren güçleri anlayabilme becerisi; fikirleri anlaşılır netlikte ve akıllıca ifade etme yeteneği; işbirliğini besleme kapasitesi; topluma hizmet üzerine bir vurgu. Kızların kaliteli bir eğitime kavuşmasına ağırlık verilmesi şart olmakla beraber erkek çocukların özellikle cinsiyet eşitliği ile ilgili konularda eğitilmesi konusuna da gerekli önem verilmelidir.

Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddetin herhangi bir şeklini mazur gösteren hiçbir töre, gelenek ya da dini yorumun, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddetin yok edilmesi zorunluluğunun önüne geçmesine izin verilemez. Kadına yönelik şiddete izin veren kültürel ve dini geleneklerin arkasına sığınma biçimindeki esef verici alışkanlık, yasal ve ahlaki bir cezasızlık ortamının sürmesine neden olmaktadır. Hükümetlerin kadınları ve kız çocuklarını şiddetten koruma sorumluluğu, tüm bu geleneklerin hepsinin önüne geçmelidir. Davranış ve inançları şekillendirmede kritik rol oynayan dini liderler de kadın erkek eşitliği prensibini açık bir dille desteklemelidirler. Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddeti onaylayan ya da teşvik eden alışkanlık ve düşünceler ortadan kaldırılmalıdır. Kadınların tüm dinlerde söz hakkı olduğu da unutulmamalıdır. Çok sıklıkla, cehalet, eğitimde veya seslerini duyurmada fırsat eksikliği gibi nedenlerle, dinin ne olduğu ve dini öğretilerin özel ve kamusal yaşamla bağlantısı tarif edilirken kadınların görüşleri dillendirilememiştir.

Hükümetler kültürel dokunulmazlığı yok etmek için kapsamlı önlemler almak zorundadırlar. Kadın birey, onun ailesi ve toplumu Devletin koruması altındadırlar. Yine de bir cezasızlık kültürü birçok yörede varlığını ısrarla sürdürmektedir; kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddet ve istismarın faileri cezasız kalmaktadır (ya da yetersiz bir cezaya çarptırılmaktadır). Olayın kurbanları, zararın telafisine veya destek hizmetine dair araçlardan ya çok az faydalanabiliyor ya da hiç faydalanamayıp bu imkana erişemiyorlar. Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddeti engellemek için daha fazlasının yapılması gerekiyor. Örneğin, çok sık bir şekilde, kadınları koruyacak yasaların uygulanması için yetersiz kaynak ayrılıyor ve mağdurlara

Özel hizmetler mevcut değildir. Birçok Şiddet ve taciz olayında suçlular ağı geniŐtir ve taciz konusunda sessiz kalınması için yapılan baskı güçlüdür. Suça karıŐanlara verilecek cezaların, birçok halde intikam saldırısından korunması gereken kurbanların emniyetini güvence altına alacak önlemlere eŐlik etmesi gerekir. Güvenlik Konseyi'nin kararlarında kadın, barıŐ ve güvenliğe iliŐkin verilen taahhütlerin ulusal eylem planlarına dhil edilmesi bu konuda olumlu bir adım olmuŐtur.

Kaynak URL: <http://www.bic.org/statements/towards-eradication-violence-against-women-and-girls>